

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

Миколаївського національного університету
імені В. О. Сухомлинського

В. Д. Будак

2021 року

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ІЗ ПРОФІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ

СТУПЕНЯ МАГІСТРА

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ (СПЕЦІАЛІЗАЦІЄЮ)

073 МЕНЕДЖМЕНТ

ОП: УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Розглянуто та схвалено

на засіданні приймальної комісії

МНУ імені В.О.Сухомлинського

(протокол № 3 від «15» лютого 2021 року)

МИКОЛАЇВ 2021

ЗМІСТ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ	4
3. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	6
4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	9
5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	11

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму фахового вступного випробування зі спеціальності 073 Менеджмент (згідно з Переліком галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266) розроблено на основі освітньо-професійної програми підготовки магістрів відповідної спеціальності.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань абітурієнтів під час вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 073 Менеджмент.

Мета фахового вступного випробування – перевірка рівня теоретичної та практичної підготовки абітурієнтів на базі здобутого ступеня бакалавр / магістра (освітньо-професійного рівня спеціаліст) і формування рейтингового списку з абітурієнтів, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 073 Менеджмент.

Вступні випробування проводяться в обсязі навчальних програм з основних дисциплін навчального плану ступеня бакалавр – *менеджмент, теорія організацій, управління персоналом, управління організаційною поведінкою*.

2. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Вступник повинен знати:

- основні поняття та терміни з курсу теорія організацій і основи менеджменту;
- означення методологічних засад основних організаційних теорій і моделей;
- означення зовнішнього і внутрішнього середовища організації та організаційного процесу;
- загальні методи розв'язування системних завдань і задач;
- історію розвитку менеджменту, закони, закономірності та принципи менеджменту;
- функції і методи менеджменту та процесу управління;
- планування як загальна функція менеджменту;
- організування як загальна функція менеджменту;
- мотивування як загальна функція менеджменту;
- контролювання як загальна функція менеджменту;
- інформація і комунікації в менеджменті;
- основні види керівництва та лідерства;
- ефективність менеджменту;
- операційну стратегію як основу проектування операційної системи;
- операційну діяльність: ресурси, процеси та результати;
- управління процесом проектування операційної системи;
- основи управління проектами;
- управління результативністю операційної діяльності;
- управління персоналом у системі менеджменту організацій;
- управління персоналом як соціальна система;

- кадрова політика і стратегія управління персоналом організації;
- кадрове планування в організаціях;
- організація набору та відбору персоналу;
- організування діяльності та функцій служб персоналу;
- формування колективу організації;
- згуртованість та соціальний розвиток колективу;
- оцінювання персоналу в організації;
- основи управління розвитком і рухом персоналу організації;
- управління процесом вивільнення персоналу;
- соціальне партнерство в організації;
- умови ефективності управління персоналом;
- розуміти сутність та функції фінансів;
- знати фінансову систему та фінансовий механізм;
- знати основи фінансів суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій;
- основи планування діяльності підприємства;
- економічні характеристики продукції підприємства;
- виробничі програми підприємства;
- ресурсний потенціал підприємства;
- суть майнових ресурсів (активів) підприємства;
- поточні витрати підприємства та собівартість продукції;
- доходи та цінова політика підприємства;
- фінансові результати діяльності підприємства;
- ефективність діяльності та методичні засади її оцінки;
- фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки;
- сучасні теорії та моделі розвитку підприємства.

Вступник повинен вміти:

- застосовувати основні поняття та терміни з курсу теорії організацій та основ менеджменту;
- застосовувати Концепції організації трудових стосунків у сучасній організації;
- розкрити зв'язок управління операціями з іншими різновидами менеджменту;
- дати характеристику цілей управління операціями;
- розкрити сутність основних законів організації виробництва та сучасних принципів управління операціями;
- охарактеризувати основні функції управління операціями;
- охарактеризувати методи управління операціями;
- дати розгорнуту характеристику складу, структури, призначення системи управління операціями (виробництвом);
- навести порівняльну характеристику управління операціями в організаціях виробничої та невиробничої сфери;
- охарактеризувати загальні та специфічні риси управління операціями на різних стадіях життєвого циклу операційної системи та в різних режимах

функціонування;

- охарактеризувати основні аспекти діяльності та функції операційного менеджера;
- розмежувати сфери діяльності, цілі та завдання операційних менеджерів організації різних управлінських рівнів;
- охарактеризувати операційну функцію, входи та виходи операційної системи; визначити місце операційної системи в структурі організації;
- дати характеристику операційної системи організації як складної, відкритої, гомеостатичної системи;
- дати загальну характеристику складу та структури операційної системи; охарактеризувати основні різновиди виробничої структури;
- охарактеризувати склад і структуру зовнішнього оточення операційної системи;
- охарактеризувати ресурси, що споживаються операційною системою, та результати операційної діяльності;
- розкрити сутність понять «процес» і «технологія», охарактеризувати основні різновиди операційних процесів;
- розкрити сутність концепції життєвого циклу операційної системи та охарактеризувати режими функціонування операційної системи;
- визначити загальні та специфічні риси функціонування операційної системи залежно від стадії її життєвого циклу, режиму, періоду;
- охарактеризувати основні різновиди операційних систем;
- визначити вимоги, яким має відповідати операційна система сучасного рівня розвитку;
- розробка й ключові елементи операційної стратегії;
- мотивувати персонал підприємства за умов реалізації євроінтеграційних пріоритетів.

3. ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Менеджмент.

1. Методологічні засади теорії організації. Основні організаційні теорії і моделі. Організація як система. Організація як соціум.
2. Організаційний процес. Самоорганізація. Зовнішнє і внутрішнє середовище організації.
3. Історія розвитку менеджменту. Закони, закономірності та принципи менеджменту. Функції і методи менеджменту. Культура організації.
4. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту.
5. Процес управління. Планування як загальна функція менеджменту. Організування як загальна функція менеджменту. Мотивування як загальна функція менеджменту. Контролювання як загальна функція менеджменту.
6. Інформація і комунікації в менеджменті.
7. Керівництво та лідерство. Ефективність менеджменту.
8. Операційний менеджмент як різновид функціонального менеджменту. Операційна стратегія як основа проектування операційної системи.

- Операційна система організації: поняття, склад та види. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати.
9. Управління процесом проектування операційної системи. Основи управління проектами.
  10. Управління результативністю операційної діяльності. Управління персоналом у системі менеджменту організацій. Управління персоналом як соціальна система.
  11. Кадрова політика і стратегія управління персоналом організації. Кадрове планування в організаціях. Організація набору та відбору персоналу. Організування діяльності та функцій служб персоналу.
  12. Формування колективу організації. Згуртованість та соціальний розвиток колективу. Оцінювання персоналу в організації.
  13. Управління розвитком і рухом персоналу організації. Управління процесом вивільнення персоналу.
  14. Планування особистої роботи менеджера. Організування діяльності менеджера.
  15. Самомотивування та самоконтроль менеджера. Формування якостей ефективного менеджера.
  16. Розвиток менеджерського потенціалу.
  17. Організаційні форми інноваційної діяльності. Управління інноваційним розвитком організації. Управління інноваційним проектом. Інноваційне підприємництво.
  18. Концептуальні засади теорії стратегічного управління. Рівні стратегічних рішень та типологія стратегій підприємства.
  19. Етапи стратегічного управління та особливості формування стратегії підприємства. Стратегічне планування.
  20. Організування праці підлеглих та проектування робіт. Мотивування працівників апарату управління.

Право.

1. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права.
2. Колективні договори і угоди. Укладення трудового договору. Зміна трудового договору. Припинення трудового договору.
3. Робочий час і час відпочинку. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати.
4. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору.
5. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства.
6. Поняття та види господарської діяльності. Державне регулювання господарської діяльності в Україні. Суб'єкти господарської діяльності. Організація господарської діяльності. Припинення юридичних осіб та підприємницької діяльності фізичних осіб.
7. Правовий режим майна суб'єктів господарювання. Загальні положення про договори у сфері господарської діяльності.

8. Законодавча та нормативна база України про охорону праці. Державне управління охороною праці та організація охорони праці на об'єкті господарювання. Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві.
9. Повітря робочої зони, вентиляція та освітлення виробничих приміщень, вібрація, шум, електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання радіочастотного та оптичного діапазону.
10. Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Електробезпека. Основні поняття та значення пожежної безпеки. Системи попередження пожеж та пожежного захисту, організаційно-технічних заходів.
11. Наукові основи безпеки життєдіяльності. Фізіологічні та психологічні критерії безпеки людини. Основи валеології.
12. Невідкладна допомога при нещасних випадках.
13. Середовище життєдіяльності людини. Негативні електричні та електромагнітні фактори. . Безпека харчових продуктів.
14. Цивільна оборона України - основа безпеки у надзвичайних ситуаціях. Надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків. Оцінювання обстановки у надзвичайних ситуаціях. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.
15. Підвищення стійкості роботи об'єкта господарювання.

Економіка і фінанси

1. Сутність та функції фінансів. Фінансова система та фінансовий механізм.
2. Фінанси суб'єктів господарювання та неприбуткових організацій.
3. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці.
4. Планування діяльності підприємства. Економічні характеристики продукції підприємства.
5. Виробнича програма підприємства. Виробнича потужність підприємства. Ресурсний потенціал підприємства. Трудові ресурси підприємства.
6. Майнові ресурси (активи) підприємства. Фінансові ресурси (капітал) підприємства.
7. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції.
8. Доходи та цінова політика підприємства. Фінансові результати діяльності підприємства. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки.
9. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки.
10. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства.
11. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність.

Управління персоналом.

1. Організаційна структура управління як об'єкт стратегічних змін.

2. Управління дисципліною в організації. Організація контролю за виконанням управлінських рішень.
3. Системи управління персоналом методом делегування повноважень. Формування і оцінка стратегії розвитку персоналу підприємства.
4. Регулювання поведінки персоналу в процесі діяльності організації. Формування системи управлінського контролю в організації.
5. Удосконалення системи матеріального стимулювання в організації.
6. Розробка кадрової стратегії підприємства. Розробка ефективного механізму набору та відбору працівників в організації.
7. Управління системою підвищення кваліфікації в організації. Удосконалення процесу розвитку персоналу підприємства.
8. Соціальні програми в системі управління персоналом. Функції управління та шляхи їх адаптації до умов підприємства.
9. Управління соціальною структурою в регіоні. Удосконалення соціальнопсихологічних методів управління.
10. Управління конфліктами та стресами в організації. Управління мотивацією персоналу фірми.
11. Підвищення ефективності формування кадрового резерву організації.
12. Системи управління персоналом методом делегування повноважень.
13. Формування і підтримка позитивного іміджу організації.
14. Концепції організації трудових стосунків у сучасній організації. Ефективність сучасних підходів до підбору персоналу.
15. Управління персоналом в умовах кризи. Раціональна організація управлінської праці.
16. Соціальне партнерство в організації.
17. Управління трудовим потенціалом організації. Управління кадровою політикою організації. Ефективність управління персоналом.
18. Управління інтелектуальним потенціалом організації.
19. Формування колективу організації та його розвиток. Лідерство в системі управління персоналом.
20. Вплив особистих якостей керівника на діяльність підприємства.
21. Корпоративна культура в системі управління персоналом.
22. Підвищення ефективності системи оцінки персоналу організації.
23. Підвищення ефективності навчання персоналу організації.
24. Управління соціальним розвитком колективу.
25. Стратегічне планування персоналу.
26. Вдосконалення управління персоналом підприємства.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі тестування.

Для проведення тестування формуються екзаменаційні групи в порядку реєстрації документів. Список допущених до тестування ухвалюється рішенням приймальної комісії, про що складається відповідний протокол.

Голова фахової атестаційної комісії, який відповідає за проведення вступного випробування, попередньо складає необхідні екзаменаційні матеріали: програми фахових вступних випробувань, тестові завдання, критерії оцінювання відповіді вступника.

Тестові завдання складаються відповідно до Програм фахових вступних випробувань. Програми фахових вступних випробувань оприлюднюються на офіційному сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського (<http://www.mdu.edu.ua>).

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського.

Розклад фахових вступних випробувань, що проводяться МНУ імені В. О. Сухомлинського, затверджується головою Приймальної комісії і оприлюднюється шляхом розміщення на веб-сайті МНУ імені В. О. Сухомлинського та інформаційному стенді Приймальної комісії не пізніше ніж за три дні до початку прийому заяв та документів для вступу на навчання за відповідними ступенями та формами навчання.

На тестування вступник з'являється з паспортом.

Вступник одержує варіант завдання, який містить 20 тестових завдань, для кожного з яких передбачено 4 варіанти відповідей.

Абітурієнту необхідно для кожного завдання знайти правильну відповідь і позначити її у картці відповідей у рядку, який відповідає номеру цього завдання. Кожне завдання передбачає один правильний варіант відповіді. На виконання тестового завдання відводиться 2 астрономічні години (120 хвилин).

За результатами вступних випробувань проводиться оцінка рівня фахових знань за наступними критеріями:

Тестовий бал	Рейтингова оцінка 100-200
0	не склав
1	не склав
2	не склав
3	не склав
4	не склав
5	100
6	107
7	114
8	121
9	128
10	135
11	142
12	149
13	156
14	163
15	170

16	176
17	182
18	188
19	194
20	200

Апеляція вступника щодо екзаменаційної оцінки (кількості балів), отриманої на вступному випробуванні у МНУ імені В. О. Сухомлинського, повинна подаватись особисто вступником не пізніше наступного робочого дня після оголошення екзаменаційної оцінки.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА:

1. Конституція України.
2. Закон України «Про освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380 (Редакція від 18.03.2020 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Закон України «Про дошкільну освіту». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 49, ст.259 (Редакція від 18.03.2020 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
4. Закон України «Про загальну середню освіту» (Редакція від 16.01.2020 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>
5. Закон України «Про позашкільну освіту». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2000, № 46, ст.393 (Редакція від 18.03.2020 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
6. Закон України «Про фахову передвищу освіту». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 30, ст.119 (Редакція від 20.03.2020 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>
7. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 32, ст. 215 (Редакція від 01.01.2019 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>
8. Закон України «Про вищу освіту» Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004 (Редакція від 18.03.2020 р.) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
9. Карамушка Л. М. Психологія управління: Навч. посіб. / Карамушка Л.М. – К.: Міленіум, 2003. – 344 с.
10. Мескон М.Х. Основы менеджмента: пер. с англ. / М. Х. Мескон [и др]; пер. М. А. Майорова [и др]. – М. : Дело, 2000. – 704 с.
11. Сорочан Т.М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності: теорія та практика / Сорочан Т.М. – Луганськ : Знання, 2005. – 384 с.
12. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. / Хриков Є.М. – К.: Знання, 2006. – 365 с.

ДОДАТКОВА

1. Баєва О.В. Практичні аспекти менеджменту: Навч.-практ. посіб. / Баєва О. В., Новальська Н.І., Ангелова В. І.— К.: МАУП, 2006. — Ч. 1. — 170 с.
2. Баєва О.В. Основи менеджменту. Практикум: Навч. посіб. / Баєва О.В., Новальська Н.І., Згалат-Лозинська Л.О. — К.: Центр навчальної літератури, 2007. — 524 с.
3. Бондар В.І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі / В.І.Бондар. – К.: Школяр, 2000. – 191с.
4. Ващенко Л.М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону: Монографія / Ващенко Л.М. — К. : ВПЦ «Тираж», 2005. — 380 с.
5. Використання позабюджетних коштів у ЗНЗ / упоряд. Н. Мурашко, О. Стешук. - К. : Шкільний світ, 2008.
6. Даниленко Л.І. Інноваційний освітній менеджмент. Навчальний посібник / Даниленко Л.І. – К.: Главник, 2006. – 144 с.
7. Даниленко Л.І. Менеджмент інновацій в освіті / Даниленко Л.І. – К,: Шкільний світ, 2007. – 120 с.
8. Єльнікова Г.В. Наукові основи розвитку управління загальною середньою освітою в регіоні: Монографія / Єльнікова Г.В. – К.: ДАККО, 1999. – 303 с.
9. Мармаза О.І.Інноваційні підходи до управління навчальним закладом / О. І. Мармаза. - Х. : Видавнича група «Основа», 2004. - 240 с.
10. Освітній менеджмент: Навчальний посібник/ [ред.: Л.Даниленко, Л. Карамушки]. – К.: Шкільний світ, 2003. – 400 с.
11. Павлютенков Є.М. Основи управління школою [Текст] / Є. М. Павлютенков, В. В. Крижко. – Х. : Видавнича група «Основа», 2006. - 171 с.
12. Рубан І.Г. Управління школою в умовах ринкових відносин: посіб. для слухачів курсів підвищення кваліфікації керівників навч. закл. / І. Г. Рубан – Луганськ : Знання, 2007. – 148 с.